

POSTANOWIENIE

Dnia 20 stycznia 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Maria Szulc (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Józef Frąckowiak

SSN Karol Weitz

Protokolant Beata Rogalska

w sprawie z wniosku J. W.

przy uczestnictwie P. S.A.

w K.

o ustanowienie służebności przesyłu,

po rozpoznaniu na rozprawie w Izbie Cywilnej w dniu 20 stycznia 2017 r.,

skargi kasacyjnej uczestnika od postanowienia Sądu Okręgowego w [...]

z dnia 3 listopada 2015 r., sygn. akt V Ca .../14,

uchyla zaskarżone postanowienie i sprawę przekazuje Sądowi Okręgowemu w [...] do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania kasacyjnego oraz o wniosku uczestnika o nakazanie zwrotu spełnionego świadczenia w kwocie 1.107.260 złotych oraz w kwocie 120 złotych.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy w [...] oddalił apelację wnioskodawcy od postanowienia Sądu Rejonowego w [...] ustanawiającego służebność przesylu obciążającą dwie nieruchomości, na których zostały posadowione linie elektroenergetyczne, w zakresie znoszenia istnienia urządzeń przesylowych, w tym prawie dostępu, wejścia przechodu i przejazdu w celu dokonywania czynności związanych z konserwacją, naprawami modernizacyjnymi, usuwaniem awarii oraz eksploatacyjnej wycinki drzew za wynagrodzeniem 1 006 990 zł i 100 270 zł.

Ustalił, że wnioskodawca jest właścicielem nieruchomości oznaczonej numerami 113 o pow. 0,41 ha, 112 o pow. 0,30 ha oraz 21 o pow. 0,48 ha, które w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego dwie działki określono jako teren zabudowy usługowej komercyjnej i ich część przeznaczono pod drogi klasy lokalnej, natomiast trzecia tym planem nie została objęta.

Na podstawie art. 35 ustawy z dnia 12 marca 1958 r. o zasadach i trybie wywłaszczania nieruchomości (jedn. tekst: Dz. U. 1974 r., Nr 10, poz. 64 ze zm.; dalej „u.z.t.w.n.”) na wnioski Zakładu [...] i Zakładu [...] prawomocną decyzją Naczelnika Urzędu Dzielnicowego W. z dnia 17 kwietnia 1982 r. nr AGK/T/476/82 zezwolono na wejście na teren budowy linii elektroenergetycznej w rejonie ulic W. – E., która przebiegać będzie m.in. przez nieruchomość położoną w obrębie 7-13-04, na czas trwania robót od 1 kwietnia 1982 r. do 31 grudnia 1983 r. oraz prawomocną decyzją Naczelnika Urzędu S. z dnia 22 grudnia 1980 r. nr 623/80 zezwolono na wejście na teren na obszar gruntów m.in. we wsi M. w celu budowy linii elektroenergetycznej i dokonania prac związanych z budową w czasie pierwszego kwartału 1981 r. W pierwszej z decyzji podano, że odpisy zostaną doręczone osobom ustalonym jako właściciele działek, w odniesieniu do których decyzja została wydana, a w drugiej, że odpisy zostaną doręczone sołtysom wsi, w obrębie których są zlokalizowane działki.

Z opinii biegłego wynika, że na działkach 112 i 113 ze względu na usytuowanie słupów czterdziestometrowy pas ochronny pokrywa całość

powierzchni działek, a na działce nr 21 strefa tego pasa zajmuje powierzchnię 0,1745 ha. W 2009 r. uczestniczka wyraziła zgodę na propozycję powoda ustanowienia służebności przesyłu ale za wynagrodzeniem 2900 zł. W 2011 r. uczestniczka dokonywała eksploatacyjnej wycinki krzewów i drzew na nieruchomości wnioskodawcy za jego zgodą, po pisemnym uzgodnieniu warunków wycinki.

Wysokość wynagrodzenia w kwocie 1 005 990 i 100 270 zł została ustalona na podstawie opinii biegłego, który zastosował metodę porównawczą polegającą na wyliczeniu różnicy pomiędzy wartością nieruchomości obciążonej służebnością i nieruchomości nią nieobciążonej.

Sąd drugiej instancji zaakceptował pogląd Sądu Rejonowego, że wydanie decyzji na podstawie art. 35 u.z.t.w.n., z uwagi na odmienność władztwa przedsiębiorcy przesyłowego nad nieruchomością w zakresie służebności przesyłu i w zakresie objętym decyzją, nie wyklucza ustanowienia służebności przesyłu. Zaaprobował bowiem ogólny kierunek wykładni dokonanej w uchwale siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 8 kwietnia 2014 r., III CZP 87/13 (OSNC 2014 r., 7-8, poz. 68), zgodnie z którą wykonywanie uprawnień w zakresie wynikającym z decyzji wydanej na podstawie art. 35 u.z.t.w.n., stanowiącej tytuł prawny do ich wykonywania, nie prowadzi do nabycia przez zasiedzenie służebności gruntowej odpowiadającej treści przesyłu, jednak uznał za niedopuszczalne generalne twierdzenie, że nie można ustanowić służebności przesyłu, jeżeli przedsiębiorca przesyłowy uzyskał decyzję wydaną na podstawie art. 35 tej ustawy, bo trzeba indywidualnie oceniać treść aktów administracyjnych wydanych w stosunku do uczestników postępowania. Nie podzielił też poglądu, że przepis ten, a następnie art. 70 ust. 1 ustawy z dnia 29 kwietnia 1985 r. o gospodarce gruntami i wywłaszczaniu nieruchomości (j.t. Dz. U. 1991 r., Nr 30, poz. 127 ze zm.; dalej „u.g.g.”) i art. 124 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. 2015 r., poz. 1774 ze zm.; dalej „u.g.n.”), pozwalał uzyskać przedsiębiorcy trwały tytuł do zainstalowania urządzeń przesyłowych na cudzych gruntach i eksploataowania urządzeń, często bowiem decyzja uprawniała przedsiębiorcę tylko do konkretnych zachowań.

W ocenie Sądu Okręgowego z art. 35 ustawy u.z.t.w.n. wynikają dla przedsiębiorcy przesyłowego dwa rodzaje uprawnień – wejścia na cudzy grunt w celu zbudowania odpowiednich instalacji przesyłowych oraz prawo dostępu do tych instalacji w celu wykonywania czynności związanych z ich konserwacją. Decyzja z 17 kwietnia 1982 r. zezwoliła poprzednikowi prawnemu uczestnika na wejście na teren w celu budowy linii, natomiast nie dotyczy zezwolenia na zajęcie nieruchomości w celu zbudowania instalacji ani zgody na jej wybudowanie. Taką wykładnię art. 35 ustawy, że decyzja dawała jedynie prawo wejścia na nieruchomość wspierają starsze orzeczenia Sądu Najwyższego i Naczelnego Sądu Administracyjnego, a skoro tak, to nie sposób w obecnym stanie prawnym dokonywać odmiennej wykładni zważywszy, że prowadzi ona do ograniczenia własności i stanowi szczególny rodzaj wywłaszczenia. Decyzja z dnia 17 kwietnia 1982 r. sama ogranicza czas, na jaki są przewidziane prace związane z budową do 31 grudnia 1983 r., a więc było to czasowe jedynie ograniczenie własności i nie można z jej treści wywodzić nic ponad te czynności, zwłaszcza że nie powołuje się w swej treści na ustęp drugi art. 35 ustawy.

Sąd drugiej instancji wskazał nadto, że nawet gdyby uznać, że decyzja ta rodzi trwale skutki w zakresie prawa własności, to była ona wydana w stosunku do matki wnioskodawcy, a nie jego samego i wątpliwość budzi jej doręczenie. Uczestnik nie wykazał również, iż decyzją były objęte konkretne nieruchomości, których obecnie dotyczy postępowanie, nie ma bowiem numerów konkretnych działek lub ich szczegółowego opisu. Brak możliwości ustalenia, których nieruchomości decyzja dotyczy wyklucza wniosek, że poprzednik prawny uczestnika nabył tytuł do korzystania z nieruchomości. Uczestnik nie wykazał także, iż matka uczestnika uczestniczyła w postępowaniu o wydanie decyzji o zatwierdzeniu planu realizacyjnego, które musiało poprzedzać wydanie decyzji na podstawie art. 35 u.z.t.w.n., a więc nie został spełniony wymóg zgodności robót z zatwierdzoną lokalizacją szczegółową (art. 5 ust. 1 i 2 prawa budowlanego) i trudno ocenić, czy decyzja była prawnie skuteczna wobec właściciela gruntu. Istotną okolicznością jest również to, że właściciel gruntu nie był obojętny wobec swojej nieruchomości i nie zgadzał się na wchodzenie na jego teren, a zwracanie

się przez przedsiębiorcę przesyłowego o jego zgodę świadczy o wiedzy co do braku tytułu prawnego.

W rezultacie Sąd Okręgowy za prawidłowe uznał stanowisko, że wnioskodawca może się skutecznie domagać ustanowienia służebności przesyłu tym bardziej, że ograniczenie prawa własności na podstawie art. 35 u.z.t.w.n. nie jest ustawowym ograniczeniem, skoro wymaga wydania decyzji administracyjnej a zezwolenie wejścia na grunt w określonym czasie w celu budowy linii nie stanowi tytułu prawnego do korzystania w okresie późniejszym. Stwierdził nadto, że art. 16 u.k.w.h. przewiduje możliwość wpisu do księgi wieczystej każdego prawa rzeczowego i gdyby decyzja wydana na podstawie art. 35 ustawy miała powodować zbędność ustanowienia służebności przesyłu, powinna być wpisana do księgi a tak nie jest, bo nie może być podstawą wpisu.

Za niezasadne uznał zarzuty dotyczące wysokości wynagrodzenia za ustanowienie służebności skoro strony nie kwestionowały szerokości strefy ochronnej, usytuowania urządzeń przesyłowych i utraty wartości nieruchomości wskutek jej objęcia w całości strefą ochronną, a wynagrodzenie musi stanowić pełną rekompensatę dla właściciela za całkowite pozbawienie go możliwości korzystania z jego prawa.

W skardze kasacyjnej uczestniczka zarzuciła naruszenie prawa materialnego przez błędną wykładnię art. 35 ust. 1 i ust. 2 w zw. z art. 4 u.z.t.w.n. oraz art. 124 ust. 1 i ust. 6 w zw. z 112 ust. 2 u.g.n., art. 305¹ k.c. i art. 305² § 2 k.c. oraz art. 305² § 2 k.c. Naruszenie przepisów postępowania wywiodła z naruszenia art. 234 § 1, 244 § 1, 252, 229, 232, 328 § 2 i 233 § 1 w zw. z 391 § 1 k.p.c., art. 382 i 13 § 1 k.p.c. oraz art. 2 § 2, 233 § 1, 244 § 1, 252, 382 i 316 § 1 w zw. z 391 § 1 i 13 § 2 k.p.c., a także art. 378 § 1 w zw. z 13 § 2 k.p.c. oraz 278 § 1, 232, 227, 382 w zw. z 13 § 2 k.p.c. oraz art. 229 w zw. z 13 § 2 k.p.c. i art. 382 i 391 § 1 k.p.c. Wniosła o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu ewentualnie o jego uchylenie i orzeczenie co do istoty przez uchylenie postanowienia Sądu pierwszej instancji i oddalenie wniosku o ustanowienie służebności.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Mimo podniesienia przez uczestniczkę zarzutów naruszenia przepisów postępowania w pierwszej kolejności wymagają rozważenia zarzuty naruszenia prawa materialnego, bo ich rozstrzygnięcie determinować będzie wpływ ewentualnych naruszeń przepisów postępowania na wynik sprawy.

Sąd Okręgowy, w szerokich wywodach dotyczących dopuszczalności ustanowienia służebności przesylu na nieruchomości objętej decyzją wydaną na podstawie art. 35 u.z.t.w.n. przedstawił swoje stanowisko wyłącznie co do poglądów wyrażonych przez Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 8 kwietnia 2014 r., III CZP 87/13 pomijając cały nurt orzecznictwa dotyczącego tego zagadnienia. Za dominujący trzeba uznać pogląd uznający decyzję wydaną na podstawie art. 35 ust. 1 i 2 ustawy z 1958 r. oraz decyzje wydane na podstawie art. 70 ust. 1 u.g.g. i art. 124 ust. 1 u.g.n. za akt kształtujący treść prawa własności i trwale je ograniczający przez uniemożliwienie lub zmniejszenie możliwości korzystania z tej części nieruchomości, na której zostało wybudowane urządzenie przesylowe i nakładający obowiązek znoszenia przez właściciela korzystania przez przedsiębiorcę z nieruchomości w celu konserwacji urządzeń. Wskazywano, że mimo, iż sam przepis a następnie decyzja stwierdzały czasowe zajęcie nieruchomości, to wybudowanie urządzenia wywierało skutek trwały, co zakłada trwałość obowiązku właściciela. Sąd Najwyższy podkreślał, że wprowadzie na podstawie tego przepisu nie powstawała służebność w ścisłym znaczeniu, bo skutki obciążenia służebnością, mimo że są zbliżone, to różnią się od skutków ograniczenia prawa własności na podstawie decyzji administracyjnej stanowiącej akt publicznoprawny. Skutki wywołane decyzją zostały określone jako swego rodzaju służebność, nazywaną służebnością publicznoprawną lub przesylową. Trwałość skutków decyzji wydanych na podstawie art. 35 ust. 1 u.z.t.w.n. dotyczy zarówno właściciela nieruchomości w dacie jej wydania, jak i każdego kolejnego właściciela, a na uprawnienie do korzystania w zakresie określonym w ustępie drugim może się powołać każdy kolejny przedsiębiorca, który uzyskał tytuł prawny do urządzeń przesylowych (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 10 listopada 2005 r., III CZP 80/05, OSNC 2006 r., nr 9, poz. 146, wyroki Sądu Najwyższego z dnia 20 marca 2002 r., V CKN 1863/00, nie publ., z dnia 10 lipca 2002 r., II CKN 1316/00, nie publ., z dnia 8 czerwca 2005 r., V CK 679/04, nie publ., z dnia

8 czerwca 2005 r., V CK 680/04, nie publ., z dnia 9 marca 2007 r., II CSK 457/06, nie publ., z dnia 5 lipca 2007 r., II CSK 156/07, OSNC 2008 r., nr 9, poz. 13, z dnia 9 stycznia 2008 r., II CSK 432/07, nie publ., z dnia 21 stycznia 2009 r., II CSK 394/08, nie publ., postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 5 lipca 2007 r., II CSK 156/07, OSNV 2008 r., nr 9, poz. 103, z dnia 17 grudnia 2008 r., I CSK 171/08, OSNC 2010, nr 1, poz. 15, z dnia 4 lipca 2014 r., II CSK 551/13 (OSNC 2015 r., nr 6, poz. 72), z dnia 22 kwietnia 2015 r., I CSK 717/14, nie publ., z dnia 18 maja 2015 r., III CZP 32/15, nie publ.). Odmienny pogląd Sąd Najwyższy wyraził jedynie w uzasadnieniu wyroku z dnia 24 lutego 2006 r., II CSK 139, (nie publ.). Powołane przez Sąd drugiej instancji postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 marca 1983 r., IV CZ 15/83 (OSNC 1983 r., nr 9, poz. 146) oraz wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego w Krakowie z dnia 23 marca 1983 r., SA/Kr 58/83 (ONSA 1983 r., nr 1, poz. 17) wprowadzie wskazują na okresowe ograniczenie własności lub czasowe jej zajęcie, ale nie zawierają żadnych rozważań w tym przedmiocie i dotyczą zupełnie innych zagadnień, przy czym w postanowieniu z dnia 15 marca 1983 r., IV CZ 15/83 wyraźnie wskazano na uprawnienia przedsiębiorcy przesyłowego wynikające z art. 35 ust. 2 ustawy.

Wątpliwości, które budził omawiany przepis, zostały usunięte dwoma uchwałami Sądu Najwyższego, których rozstrzygnięcia Sąd Najwyższy w składzie obecnie orzekającym podziela. W uchwale z dnia 20 stycznia 2010 r., III CZP 116/09 (OSNC-ZD 2010 r., nr C, poz. 92) Sąd Najwyższy stwierdził, że decyzja wydana na podstawie art. 35 ustawy z 1958 r. stanowi tytuł prawny dla przedsiębiorcy przesyłowego do stałego korzystania z wymienionej w tej decyzji nieruchomości, zaś w uchwale z dnia 6 czerwca 2014 r., III CZP 107/13 (OSNC 2015 r., nr 3, poz. 29) uznał, iż jeżeli przedsiębiorca będący właścicielem urządzeń wymienionych w art. 49 § 1 k.c. wykonuje uprawnienia wynikające z decyzji wydanej na rzecz jego poprzednika prawnego na podstawie art. 35 ustawy z 1958 r., właściciel nie może żądać ustanowienia służebności przesyłu.

Powyższe stanowisko znajduje oparcie w treści zarówno ustępu pierwszego, jak i ustępu drugiego tego przepisu. Przepis ten w ustępie pierwszym nie stanowi o czasowym ograniczeniu prawa własności wskutek wyrażenia zgody przez właściwy organ na założenie i przeprowadzenie urządzeń przesyłowych;

ograniczenie czasowe dokonania inwestycji w decyzjach miało na celu określenie ram czasowych inwestycji, a nie okresu, na jaki urządzenia przesyłowe miały być posadowione. Nie jest to także zajęcie nieruchomości, bo zostało ono odrębnie uregulowane w Rozdziale 6 u.z.t.w.n. i decyzje wydawane na podstawie art. 35 ustawy nie obejmowały swym zakresem ani zajęcia nieruchomości w celu wybudowania urządzenia przesyłowego ani zgody nie obejmowały zgody na jego budowę. Oczywiście jest, że ich wybudowanie niosło za sobą trwały skutek, zaś wyrządzone w tym szkody podlegały naprawieniu w postępowaniu administracyjnym. Ustęp drugi przyznaje natomiast przedsiębiorcy prawo dostępu do wybudowanych urządzeń w celu wykonywania czynności związanych z konserwacją. Skoro ustawodawca przyznał w ustawie takie uprawnienie i nie uzależnił go od orzeczenia organu administracyjnego, to nie było podstaw, by w decyzjach wydawanych na podstawie art. 35 ustawy było zamieszczone orzeczenie w tym przedmiocie.

Takie rozwiązanie ustawowe stanowi ograniczenie prawa własności, nie mniej jest dopuszczalne w świetle art. 140 k.c., a tożsame ukształtowanie w zakresie ograniczenia korzystania z nieruchomości przez właściciela zawiera w art. 124, zarówno w tekście pierwotnym, jak i aktualnym, ustawa o gospodarce nieruchomościami, przy czym przewiduje, że decyzja stanowi podstawę do wpisu w księgach wieczystych, jak również poddaje obowiązek udostępnienia nieruchomości egzekucji administracyjnej (ust. 6 i 7). Zaprzecza to twierdzeniu Sądu Okręgowego, że wykładnia art. 35 ustawy musi uwzględniać odmienne uwarunkowania ustrojowe, jak również twierdzeniu, że zgoda wnioskodawcy na wejście uczestniczki na nieruchomość ma istotne znaczenie. Zgodnie bowiem z orzecznictwem Sądu Najwyższego i Sądów administracyjnych decyzja wydana na podstawie art. 35 ustawy, z uwagi na tożsamość skutków prawnych ze skutkami wywieranymi przez art. 70 ust. 1 u.g.g. i art. 124 ust. 1 u.g.n. podlega wykonaniu na podstawie art. 124 § 6 u.g.n. i stanowi podstawę do wpisu do księgi wieczystej zgodnie z art. 124 ust. 7 u.g.n. (wyroki Sądu Najwyższego z dnia 5 czerwca 2007 r., II CSK 156/07, OSNC 2008 r., nr 9, poz. 103, z dnia 21 lutego 2009 r., II CSK 349/08, nie publ., wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego w [...] z dnia 5 lutego 2009 r., I OSK 301/08, nie publ., wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w

[...] z dnia 7 maja 2009 r., I SA/WA 1702/08, nie publ.). Nie skorzystanie przez przedsiębiorcę przesyłowego z drogi egzekucyjnej i uzgodnienie z właścicielem wejścia na grunt nie dowodzi, że przedsiębiorca nie wykonuje uprawnień ustawowych a raczej, iż dąży do ich wykonania w drodze ugody.

W rezultacie nie można odeprzeć zarzutu naruszenia art. 305¹ i 305² § 2 k.c., bo przyjęcie przez Sąd drugiej instancji, że co do zasady, wydanie decyzji na podstawie art. 35 u.z.t.w.n., nie wyłącza ustanowienia służebności przesyłu, nie uwzględnia braku przesłanki konieczności ustanowienia tej służebności w razie wydania decyzji. Zgodzić się natomiast można z poglądem, że nie można wykluczyć sytuacji, w których konkretne decyzje nie wywrą skutku określonego w art. 35 u.z.t.w.n.

Elementem stanu faktycznego sprawy jest sytuacja prawna wywołana decyzją administracyjną i sąd jest związany stanem prawnym przez nią wytworzonym, co wynika zarówno z normatywnego jej charakteru, jak i podziału kompetencyjnego pomiędzy sądownictwem powszechnym i administracyjnym. Niedopuszczalne jest zatem kwestionowanie jej merytorycznej zasadności i sąd powszechny nie jest władny badać prawidłowości jej podjęcia (uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 9 października 2007 r., III CZP 46/07, OSNC 2008 r., nr 3, poz. 30, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 czerwca 2009 r., III CZP 29/09, nie publ., wyroki z dnia 26 sierpnia 2009 r., I CSK 26/09, OSNC-ZD 2010 r., Nr A, poz. 22, z dnia 16 grudnia 2009 r., I CSK 175/09, OSNC 2010, nr 7-8, poz. 115). Jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 26 września 2014 r., IV CSK 724/13 (nie publ.) z uwagi na skutki prawne decyzji wydanej na podstawie art. 35 u.z.t.w.n. powinna ona od strony przedmiotowej określać nieruchomość, której dotyczy a uczestnikiem postępowania administracyjnego powinien być właściciel nieruchomości, z tym że nie wskazanie w niej wszystkich stron, nie pozbawia osoby nieuczestniczącej przymiotu strony, ma ona bowiem prawo żądania wznowienia postępowania administracyjnego.

Sąd Okręgowy ustalił, że decyzja AGK/T/476/82 z dnia 17 kwietnia 1982 r. była wydana względem matki powoda, a więc była ona stroną postępowania, zaś wątpliwości co do prawidłowości doręczenia nie podlegają wyjaśnieniu

w postępowaniu cywilnym. Ze względu na to, że decyzja wywiera trwale skutki w zakresie ograniczenia prawa własności w stosunku do każdego, również kolejnego właściciela, błędny jest argument dotyczący braku decyzji w stosunku do wnioskodawcy. Dopóki decyzja administracyjna nie zostanie podważona we właściwym postępowaniu i pozostaje w obrocie prawnym, wiąże sąd wyłączając dopuszczalność badania okoliczności związanych z prawidłowością postępowania administracyjnego, ostatecznością decyzji oraz merytoryczną poprawnością rozstrzygnięcia. Błędne jest zwłaszcza stanowisko, że przeciwnik procesowy musi wykazywać, czy wydana decyzja administracyjna była prawnie skuteczna. Niedopuszczalne było zatem badanie prawidłowości postępowania administracyjnego poprzedzającego wydanie decyzji z dnia 17 kwietnia 1982 r. w zakresie faktu wydania decyzji o zatwierdzeniu planu realizacyjnego inwestycji oraz udziału matki wnioskodawcy w tym postępowaniu. Decyzje administracyjne nie należą do tej kategorii dokumentów urzędowych w rozumieniu art. 244 k.p.c., które podlegają swobodnej ocenie dowodów, a więc badanie powyższych okoliczności przez Sąd Okręgowy nastąpiło z naruszeniem art. 2 § 2, 244 § 1, 252 i 316 w zw. z 391 i 13 § 2 k.p.c.

Zasadny jest również zarzut naruszenia art. 328 § 1 k.p.c. w zakresie zarówno ustaleń jak i wyjaśnienia z jakich przyczyn nie ma możliwości ustalenia zakresu przedmiotowego decyzji z dnia 17 kwietnia 1982 r. oraz braku jakiegokolwiek odniesienia się do decyzji z 22 grudnia 1980 r.

Sąd w sprawie cywilnej jest związany zakresem przedmiotowym decyzji i w zakresie ustalenia tego zakresu nie mieści się wprawdzie badanie jaki powinien być prawidłowy zakres przedmiotowy rozstrzygnięcia, natomiast mieści się badanie jaki rzeczywiście był ten zakres. Jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 26 września 2014 r., IV CSK 724/13 postępowanie dowodowe nie może zmierzać do modyfikacji decyzji ostatecznej, w tym również do uzupełnienia jej zakresu przedmiotowego. Podzielić trzeba pogląd, że w razie niedokładnego określenia nieruchomości, której decyzja dotyczy, ustalenie jej zakresu przedmiotowego może nastąpić przy wykorzystaniu innych elementów zawartych w jej treści, w tym wymienionych stron postępowania, jeżeli pozwala to na przyporządkowanie nieruchomości tym stronom. Dodać należy, że może to

nastąpić również wtedy, gdy nie jest kwestionowane, że decyzja dotyczy konkretnego właściciela i nieruchomości położonej na trasie przebiegu urządzenia przesyłowego na obszarze określonym w decyzji. Sąd Okręgowy nie dokonał ponadto oceny prawnej twierdzeń wnioskodawcy zawartych w piśmie z dnia 13 października 2015 r. (k. 526) i na rozprawie w dniu 27 października 2015 r. w aspekcie zakresu przedmiotowego obu decyzji wydanych na podstawie art. 35 u.z.t.w.n., co uzasadnia także zarzut naruszenia art. 229 w zw. z 13 § 2, 382 i 391 § 1 k.p.c. Dopiero szczegółowe zbadanie rzeczywistego zakresu przedmiotowego pozwoli na ocenę zasadności żądania wnioskodawcy.

Powyższe czyni zbędnym rozważenie zarzutu naruszenia art. 305² § 2 k.c. w zakresie, w którym kwestionuje wysokość ustalonego wynagrodzenia za ustanowienie służebności. Wskazać jedynie trzeba, że powinno być ono ustalane każdorazowo indywidualnie i dostosowane do okoliczności, w tym przeznaczenia nieruchomości, zakresu, charakteru i trwałości obciążenia z uwagi na właściwości urządzeń, jego uciążliwości, wpływu na ograniczenie korzystania z nieruchomości przez właściciela oraz zmniejszenia jej wartości, które co do zasady, może być obliczone przez porównanie pierwotnej wartości nieruchomości i jej wartości z określonym rodzajem ograniczenia. Mieć należy na uwadze, że zmniejszenie wartości nieruchomości wskutek ograniczeń korzystania z nieruchomości w strefie kontrolowanej pokrywa uszczerbek spowodowany uciążliwością ustanowienia służebności, jak również że ograniczenie właściciela przez ustanowienie takiej strefy nie wyklucza korzystania z nieruchomości w zakresie nie objętym ograniczeniami.

Z tych względów orzeczono jak w sentencji na podstawie art. 398¹⁵ k.p.c.

aj

kc